

לאפרושי מאיסורא

עלון כשרות ניסן התשע"ט | גליון 8

פתח דבר

זרעים חלק ב, עתיד לצאת לאור בשנה זו. קצירת השדה במהדורה החדשה, שעתיד לצאת כשני כרכים על תרומות ומעשרות, גם בעבודה לקראת ה"ל של החלק הראשון, ועוד היד נטויה ב"ה.

גם במסגרת המחלקה היישומית, סיימנו כמה מחקרים חשובים בשנים האחרונות, וכעת המחלקה עסוקה במערכות מיכון לשטיפת תות שדה, שמחד תסייע להסרת החרקים ומאיךך תשמור את הפרי בשלימותו. וברוך השם כבר רואים הצלחות, וגם תוצאות מצוינות.

במסגרת מחלקת הפיקוח והייעוץ הכשרות, אנחנו משתדלים ומתאמצים שכל אשר נחתם על ידינו יהיה ראוי לעלות על שולחנם של מלכים מאן מלכי רבנן, וב"ה צוות הרבנים והמפקחים, בארץ ובחול עושים את עבודתם נאמנה, שכאשר יש חותם "נבדה" אכן זה בפועל המצב של התוצרת, וכן כאשר כתוב "בחזקת נקי מחרקים" כך הוא המצב, וכן "ללא חשש טבל" וכל כיו"ב.

עלון זה שלא כקודמיו אינו "חי הנושא את עצמו" אלא שילבנו אותו יחד עם חוברת "תנובות שדה" שיהיה בכריכה אחת יחד עם המאמרים ההלכתיים והגליון הדו חודשי שיוצא לאור, וכך כל קורא וכל מעיין ימצא את אשר חפץ לבו. ויהי רצון שנזכה להמשיך בזיכוי הרבים לתועלת הכלל והפרט ושלא תצא תקלה ח"ו תחת ידינו, ויהי"ר שכל מעשינו יהיו לשם שמים, ושנזכה רק להרבות אהבה ואחווה ולקדש את שמו ית'.

**בברכת פסח כשר ושמח
הרב שניאור ז. רווח
ראש המכון**

שנה זו שנת תשע"ט בה אנחנו נמצאים, שהיא השנה הרביעית לשמיטה, והיא שנת ביעור מעשרות, היא מזכירה לנו שאננו הולכים וקרבים לשנת השמיטה תשפ"ב הבע"ט. וב"ה כבר החילונו בהכנות הראשונות לקראת השמיטה, כדי שבע"ה נבוא מוכנים ומזומנים לקראת שנת השבע הקרבה ובאה. וכמו בשמיטה שחלפה, גם בע"ה בשמיטה זו נשתדל

ככל האפשר לדאוג לציבור המהדרין, לכל התוצרת אליה הוא רגיל הן בתחום ירקות העלים, שיגודלו מחוץ לתחומי ארץ ישראל ע"פ ההלכה, או על גבי מצעים מנותקים, או אף בגידולי מים, או אף אצל נכרי במקום הצורך. והתוצרת תשווק כטריה,

שטופה, ואף קפואה. וכן לגבי כשרות הירקות בשמיטה ולאחריה, הן לצרכן הפרטי, והן למוסדי, ואף הרשויות הגדולות ביותר נעזרו ב"ה כדי לספק תוצרת כשרה למהדרין לאנשיהם. וגולת הכותרת הגדולה בס"ד "אוצר בית דין" שכולנו תקווה שיעלה ויצימח ויזכה להוסיף עוד ועוד חקלאים למעגל שומרי השמיטה.

ב"ה גם במבט לאחור, אנו מודים לה' ית' על כל הסייעתא דשמיא לה אנחנו זוכים, בכל חלק ובכל שלב בעשייתנו המבורכת בכל מחלקה במכון ובנספחים אליו.

במסגרת המחלקה התורנית, זכינו ב"ה להישגים יפים ומכובדים כאשר החל מהעלון הקודם לעלון זה זכינו להוציא כמה ספרים חשובים, תבואת השדה על הלכות חלה. ישמח ישראל מצוות הארץ בדרוש ואגדה. שו"ת שש משזר חלק שני. הגדה של פסח עם חמשה כת"י של חכמי מרוקו. עיר חדשה על משניות סדר זרעים א, עם ביאור של רבי יהודה הכהן מחכמי פאס. תולעת שני כרך א במהדורה החדשה, ועם תוספות רבות ומגוונות. ובימים הקרובים יורד לדפוס בע"ה ספר המשפטים פסקי דין של בית הדין במראקש עם תשובות רבות של רבינו מכלוף אבוחצירא זצ"ל. ובהמשך השנה ב"ה ממשכים לעסוק בשאר הספרים הלאה בלא לזיאות וביתר שאת, כאשר עיר חדשה על

"ראשית דגנך תירשך ויצחקך וראשית גז צאנך תתן לו"

ערלה:

- במקור כל סוג תוצרת.
- נוסח הפרשה אותו אומרים המשגיחים הוא נוסח שנקבע ע"י רבותינו שליט"א וע"פ נוסח מרן השולחן ערוך, על כל דקדוקי, קודם אמירת הנוסח מוסיף המשגיח תנאים המבהירים את מעשיו, וכל אמירה היא הנוסח המלא ללא כל קיצורים. הקפדה מיוחדת שכל הפרשה תיעשה מן המוקף ללא כל פשרות.
- הקפדה מיוחדת על נתינת המעשרות למקבליהם הן מעשר ראשון ללוי, והן מעשר עני לעני.
- הקפדה חשובה היא לשקול את התוצרת ועל פי זה להפריש וגם הכמות המופרשת נשקלת, ופעמים רבות גילינו שמי שהיקל בזה והפריש על פי טביעות עין, טעה בכמות ההפרשה ובפרט בירקות עלים [הגם ששם יש מקום להתיר ולהפריש גם לפי מנין, כיון שאין דרכם להימכר במשקל].

- כל שטח המאוסר לשיווק תחת הפיקוח למהדרין הוא אך ורק לאחר ביקור אגרונום המאוסר מטעמינו המאשר כי השטח נקי מכל חשש ערלה. ובכל הענינים אנו נוקטים לחומרא כיאה לבני תורה. ועל כן ככל שמתגלים בזמן הביקור גם דברים המותרים מעיקר הדיון, וכגון הברכות בכרמי גפן, מחמת חששות שונות המשגיחים מטעמינו עוברים בכרמים, ומנתקים כל הברכה, ומסמנים את העץ למעקב עד שיעברו ג שנים מזמן הניתוק. וכמו"כ לענין כשרות של שתילים הבאים מן המשתלות הגם שהמכון משתדל המון על מנת להפחית את הערלה בשווקים להעניק ליווי למשתלות, מכל מקום, בפיקוח מהדרין מטעמינו אין אנו מאשרים תוצרת "דו שנת" עבור ציבור המהדרין כדי שיהיה לכל הדיעות.

- בכל הנקודות השיווק הגדולות, כגון בשוק הסיטונאי בצריפין, או במרלוגים של הרשתות הגדולות שתחת הפיקוח שלנו קיימים צוות גדול של משגיחים המפקחים על כל הנעשה בכל ענפי הערלה לוודא שאין חלילה איסור או ספק איסור הנכנס ומתערבב עם שאר התוצרת.

תרומות ומעשרות:

- חשיבות מרובה יש לכך שהמשגיחים יהיו מומחים ובקיאים במלאכתם, ובפרט בתקופת המעבר בין השנים, וכמו כן מידי יום להבחין ולא להפריש מחיוב על הפטור או להיפך, וקיימים חששות שכאלו הן אצל הסיטונאים והן בבתי אריזה, וכאשר יש חשש כעין זה בתוצרת ממקום הגעתם כגון בשטחי הערבה הצפונית הצבנו שם משגיח שתפקידו לסמן כבר

אחריותנו רק כאשר
חותם 'מהדרין'
מופיע על כל
תעודת משלוח

רשימת בתי אריזה שיווק וסיטונאים

שם	תיאור	עיר
מיג שיווק פירות	שיווק	טבריה
איעאד ערטול	גידול ושיווק	גליל תחתון
יופי של ירקות	בית אריזה	עין יהב
ברכת הארץ	חנות ירקות	תל אביב
ביכורי ישראל	סיטונאות	בית עוזיאל
שוק סיטונאי	סיטונאות שוברים חתומים כחותם מהדרין בלבד	צריפין
אביאן רחמים	שיווק תות שדה טרי שוברים חתומים כחותם מהדרין בלבד	מושב קדימה

שם	תיאור	עיר
קלמנטינה	שיווק	מושב זיתן
שיווק שלי	שיווק	משמר איילון
שרי שיווק	שיווק	רמת גן
יבולי שלמה	שיווק	צריפין
בני אביטן	שיווק	ניר עקיבא
כחול לבן	שיווק	מושב פרי גן
אקזוטיקה	שיווק	בית נחמיה
א.א. עמרם	שיווק	טבריה
ביכורי הכפר	שיווק	רכסים

מחלקות פירות וירקות - סניפים יינות ביתן

נתינה	הפלדה 13
עכו	החרושת 2
עפולה	קהילת ציון 30, עפולה מבנה
ערד	התעשייה 60
עתלית	הרדוף (מרכז מסחרי)
פתח תקווה	חיה פינשטיין 11, לב הסביונים
פתח תקווה	בר כוכבא 63
צור יצחק	א.ת. מסחרי
קדימה	החסידה 1
קרית אתא	ההסתדרות 247, חיפה
קרית ביאליק	שד' חן 1, ליד הקריון
קרית טבעון	קק"ל 16
קרית שמונה	שדרות תל חי 93
ראש העין	המרץ 13
ראשון לציון	השירה העברית 10
ראשון לציון	החלמונית 29, סיטי
ראשון לציון	שמוטקין 29
רחובות	אופנהיימר 10
רחובות	אלוף יעקב פרי 10, שוק
רמלה	קלאוזנר 10
רמלה	אבא אחימאיר 1, קרית-מנחם
רמת גן	אבא הלל 301, קניון איילון
רעננה	זרחין 12
שדרות	א.ת. פנינת הנגב
תל אביב	נחלת יצחק 20
תל מונד	בני דרור 8

אור יהודה	המפעל 13
אור עקיבא	האילן 2
איירפורט סיטי	השרון 1, קרית שדה תעופה
אילת	חטיבת גולני 43
אילת	יותם 43
אלפי מנשה	חלוצי התעשייה 9, אלפי מנשה
אשדוד	מרכז טימול רח' גיא אוני רובע ט'
אשדוד	האורגים 13
אשדוד	הבנים 3 סיטי
אשדוד	השייטים 9, סיטי
אשקלון	הפנינים 38
אשקלון	הרצל 33, החאן
אשקלון	קיבוץ גלויות 5, סיטי
באר שבע	יונה ז'בוטינסקי
בית שאן	בית שאן א.ת. צפוני
בית שמש	שדרות יגאל אלון (מרכז ביג)
הרצליה	החושלים 13
הרצליה	רבי עקיבא 50
חדרה	צהל
חולון	המרגנית 2
חולון	הסיירים - המרכבה 73
חולון	דוד שאלתיאל 16
טירת הכרמל	קרן היסוד 2
יבנה	המיסב 7
ירושלים	אגודת ספורט בית"ר 1, קניון מלחה
כוכב יאיר	דרך המרכז 4
כפר סבא	השקמה 21
כרמיאל	היוצרים 15
מבשרת ציון	הראל 1
מגדל העמק	רמת יזרעאל 11
מודיעין	עמק החולה 76, מודיעין - סיטי
מודיעין	החרט 1, ישפרו סנטר
מעלה אדומים	צמח השדה 29
מעלות	שלמה שרירא 3
מתן	הדר 84
נצרת עילית	היצירה 12
נתיבות	בעלי המלאכה 11

מחלקות פירות וירקות בסניפי רשת יוחננוף

נתינה	הצורן 2
פתח תקווה	בן ציון גלים 22 אזור תעשיה סגולה
צומת בילו	צומת בילו
צומת חולון	דרך בן צבי 112 ת"א
קרית עקרון	המלך חסן 1
ראשון לציון	רמת אליהו - משורר השואה 15
רחובות	אחד העם 19
רחובות	המפוח 11, א.ת. רחובות
רחובות	מוטי קינד 10 מרכז סנטרו
רמלה	שד' ירושלים פינת נופי חמד
רמת השרון	החרושת 10
תל אביב	יגאל אלון 57, יד אליהו

אור יהודה	הפלדה 1
אור יהודה	המפעל 2 א.ת. ישן
אשדוד	ד'בוטינסקי 27, סטאר סנטר
בת ים	ניסמבאום 34 פינת החרושת
גן יבנה	המגינים 56
חיפה	החרושת 10, חוצות המפרץ
טבריה	החרושת אזור תעשיה פוריה
כפר סבא	עתיר ידע 1
מודיעין	שדרות המלאכות, ישפרו סנטר
מודיעין כרמים	תשרי 34
נס ציונה	האירוסים 32 (מול חניון הקניות)
נתיבות	בעלי המלאכה 2, א.ת.

מחלקות פירות וירקות בסניפי רשת מוגה

זכרון יעקב	החלוצים פינת רח' הכובשים
חדרה	רוטשילד 40
	העצמאות 21 בית אליעזר
חולון	רח' אילת 36
	רח' ההסתדרות 104
	רח' סוקולוב 48
חיפה	יגאל אלון 31
	גרינברג 12, רמת בגין
	אלכסנדר ינאי 3
	העליה השניה 37 שכל בת גלים
	רח' שד' הנשיא מרכז הכרמל
	רח' חנה סנש 20
ירושלים	בית"ר פינת יונבסקי 4
	רח' אביזור 1 רמת בית הכרם

גבעתיים	רח' כורזין 1
	רח' ויצמן 71
	דרך בן גוריון 162
גן יבנה	רח' קיבוץ גלויות פינת הרצל 1
גני תקוה	הגליל 78
דימונה	רח' הנשיא 1, מ. מסחרי
הוד השרון	רח' בן גוריון פינת רח' שלום עליכם
הרצליה	רח' הדר 2
	רח' בן גוריון 82
	ככר הציונות, רח' זוהר-טל 34
	רח' שער הים 10, נוף ים
	רח' כצלסון 19

אבן יהודה	קניון אבן יהודה
	אריאל
	מ. מסחרי חדש, רובע א'
	רח' הציונות 78
אשדוד	רח' תמוז 14, אזור יב'
	שד' מנחם בגין אזור ח מרכז כלניות
אשקלון	רח' ההסתדרות 40, קניון שמשון
	שדרות ירושלים 5
באר שבע	רובע ט', רח' אברהם אבינו 101
	מבצע יואב פינת שאול המלך
	יונה ד'בוטינסקי 32
בת ים	רח' מבצע סיני 20
	רח' עוזיאל 5
	שד' העצמאות 65

תל אביב
רח' דיזינגוף 65
רח' פנקס 48
כיכר דיזינגוף 7
רח' ויצמן 20
רח' עודד 4
רח' לה גרדיה 76
רח' אבן גבירול 30
רח' ד.מ. מרכוס 13
רח' עמק ברכה 25
רח' תלמוד בבלי 17
רח' ניסים אלוני 10
רח' אורי 12
רח' בני אפרים 209
רח' אבא אחימאיר 35
כפר שלם, רח' מעפילי אגוז
הדר יוסף, רח' שלום אש 7
מבוא גרופית 2 פינת וייסבורג 17
אהרון בקר 8
גרינבאום 45, תל כביר

קרית אונו
הנשיא 57
רח' ירושלים 35
קרית אתא
העצמאות 10
ראשון לציון
רח' ז'בוטינסקי 65
מרכז ישקו רובע ה'
רחובות
דרך ירושלים 15
דרך ירושלים 2 פינת רח' מדר
רמת גן
שד' הארזים 2 רמת אפעל
שד' האורנים 16
רח' האורנים 1 מ.מסחרי
רח' הרווא"ה 2
רח' עוזיאל 113
קניון מרום נווה, רח' לנדאו 7
הרצל 75
רמת השרון
רח' סוקולוב 33
רעננה
רח' התקומה , מ. מסחרי קרית שרת
רח' הסתדרות 11, שיכון ותיקים
רח' אחוזה 114

כפר יונה
רח' שרת 6
מנחם בגין 44
כפר סבא
רח' כצנלסון 20
רח' י. כהן 2
לוד
ארבע עונות 14
מודיעין
עמק בית שאן פינת יחזקאל הנביא
לב העיר מודיעין קניון עזריאלי
מזכרת בתיה
שד' אליהו פינת לילך
מכבים
מ.מסחרי רננים
נס ציונה
אבנר בן-נר 1
נתניה
טום לנטוס 26
רח' ירושלים 29
רח' שטמפפר 14
רח' גרינבאום יצחק 14
הרב קוק 32 פינת רח' סולומון
שד' בן גוריון פינת שד"ר רמת פולג
פתח תקוה
רח' הרצל 28
רח' קפלן 13
רח' שטמפפר 73 פינת אבניאל

מחלקת ירקות עליים ומוצרים שונים בחזקת נקיים מחרקים

כאשר אפשר לסכם את עונת הגידול של תשע"ט שבבדיקות הסופיות היו אחוזי נגיעות נמוכים ביותר [ברוקולי: 1.69% נגיעות. ובכרובית: 1.96% נגיעות, כאשר כמות זו רחוקה מהרף של הרה"ר שהוא 5% נגיעות, ועל תוצרת זו חתומה הרבנות המקומית כמוצר כשר באכילה ללא צורך בבדיקה נוספת וכפי נוהל הרה"ר]. החל משנה שעברה התרחב היקף הגידול גם למדינות חו"ל שם בשיתוף טמפל' קרה מאד מגיעים לתוצאות מצוינות, עבור גופי שיווק כאן בארץ.

גולת הכותרת בשנים האחרונות, זה גידול תות שדה בחזקת נקי מחרקים, הגדל על ידי אחד החקלאים המומחים בתחום, ובשיתוף פעולה של מנהל המעבדה הרב נחמיה חדד, זכינו להגיע לתוצאה מבורכת כאשר כמעט כל התוצרת אושרה בשנה זו לשיווק כנקייה לחלוטין, ושווקה לציבור כטרי בעונת הגידול, וכקפוא לכל משך ימות השנה, יחד עם ועדי כשרות נוספים החתומים על השקיות.

המעבדה לבדיקת נגיעות במזון, ב"ה ביתר שאת, ממשיכה בפעילותה גם בתחום חברות הירק ללא תולעים, כאשר גם בתחום ההידרופוני ללא חרקים המעבדה מפקחת הן בארץ והן בחו"ל.

בנוסף לגידולים המיוחדים, אנו ממשיכים להעניק פיקוח והדרכה למגדלים שתוצרתם גדלה הן בבתי גידול, או בגידולים מיוחדים מבוקרים, הן לצרכי כשרות מהדרין כטרי, או כמעובד, כגון כרוב לתעשייה שמאושר גם משטחים פתוחים מבוקרים.

גם בתעשיית הקפואים במערך הכרובית, הברוקולי, כרוב ניצנים, שגם תוצרת השייכת למחלקה היותר קשה מבחינת נגיעות בחרקים, ב"ה זה כבר כמה שנים, שאנו בס"ד מצליחים להגיע לגידול נקי מחרקים, יחד עם החקלאים הטובים בתחום, ולהביא מוצר לציבור נקי מחרקים, הן כטרי בעונת הגידול, והן כקפוא בשאר ימות השנה.

בנוסף המכון ממשיך זו השנה העשירית לפקח על מערך גידול כרובית וברוקולי בתנאים מבוקרים ומיוחדים, וכל זה כדי לאפשר לרבנות המקומית לתת את הכשרות הרגילה על פי תנאי הרבנות הראשית, וב"ה עם סיועם דשמיא גדולה אנו נוחלים הצלחות,

רשימת המפעלים והחברות המקבלים פיקוח וייעוץ ממומחי המכון בפרוייקטים מיוחדים

רשימת חברות לגידול ירקות עליים בחזקת נקי מחרקים

שם	תיאור	עיר
פטריות ערד	מפעל לגידול פטריות	תל ערד
פטריות הכפר	מפעל לגידול פטריות	פעמי תשז
פטריות העמק	מפעל לגידול פטריות	בית יוסף
יתד קלופים - עולש	מפעל קלופים	מושב עולש
מפעל לימונים	שיווק לימונים ללא חרקים	בית עוזיאל
רפאור	מכונת אורז	דימונה
פרי הגליל	פיקוח על גידול כרובית וברוקולי	חצור הגלילית
חמווי - טל פרוסט	פיקוח על גידול כרובית וברוקולי	ירושלים
בית השיטה	פיקוח על גידול כרוב [כבוש]	בית השיטה
שימורי מטולה	פיקוח על גידול כרוב, כרובית [כבוש]	עמנואל
פרי חן	פיקוח על גידול כרוב [כבוש]	כפר קרע

שם	תיאור	עיר
י. יבולי קטיף	גידול ושיווק ירקות עליים	מושב נועם
גרופוניקס	ירקות עליים בגידול הידרופוני	כפר ביאליק
אמיתי עומייסי	גידול ושיווק כרובית, ברוקולי, כרוב ניצנים, תות שדה - טריים וקפואים	בני נצרים
משה דנינו	גידול כרובית וסלרי - טריים	עמיעוז
עציון שמחי	גידול כרוב מבוקר לתעשייה	מושב ירחיב
נפתלי דלה	גידול כרוב מבוקר לתעשייה	מושב ירחיב
חיים גולי	גידול כרוב מבוקר לתעשייה	מושב ירחיב
חברת 'ירק ללא תולעים' שנבדק במעבדת המכון:		
גלאט עליים	ירקות עליים מהדרין הנבדקות על ידי המכון	א.ת. מגן

כשרות הדגים

על גבי הדגים]. וקודם שאפרט את החששות השונים, חשוב להבהיר, כי גם כאשר מצוין על גבי הדגים שיש אחוזי מים מסוימים, אין זה בהכרח נובע מתוספים, אלא זה תהליך של גליזינג, כלומר הקפאה ושוב טבילה במים ושוב הקפאה, כך שהמים הם על גבי הדג. אולם מאידך כאשר רוצים שתהיה ספיחה של מים בבשר הדג אזי הדבר מתבצע באמצעות חומרים המסייעים לכך.

א. בסוגי דגים המעובדים כפילה, ויש רצון שבשר הדג יספח מים, על היצרנים להכניס חומר נוסף כדי שהמים יספחו ויישארו בדג. ובדרך כלל החומר הוא מסוג של **S.T.P.P** [סודיום טרי פולי פוספאט - חומר מינרלי מן הטבע שכמותו שהוא כשר לפסח ללא חשש]. התוספים חוזרים אל הדג בדרך כלל באמצעות השרייה של הדגים בתוכם למשך זמן, ובשיטת שונות ומשונות. בנוסף קיימת שיטה מודרנית יותר של הזרקת החומרים לתוך בשר הדג, כעין הקיים בבשר, ומעטים המפעלים שמשתמשים בזה.

ב. קיימים סוגי תוספים נוספים המכילים חומרים שהם כבר זקוקים לכשרות לפסח כגון עמילן [הגם שבדרך כלל מקורו מתירס והוא קטניות. ולצורך פסח מחליפים אותו לעמילן שמקורו מטפויקה]. ויש שמשתמשים גם בטריסודיום סיטארט, מלח, סוכר דקסטרוז. 331. E301, E300, ועוד חומרים מסוגים שונים.

ג. חשוב לציין, שבאמצעות המעבדות בארץ אפשר לגלות חומרי פוספאטים בדגים כגון **S.T.P.P**. וזאת בעיקר בהסתמך על מציאת כמות המלחים הנמצאים ברכיב ה-סודיום הנמצא בחומר זה. ובעקבות זה השתכללו המפעלים והחלו להשתמש באותו מוצר רק שהוא נקרא **T.P.P** כלומר ללא הסודיום, ובזה יש קושי לגלות חומרים מוספים בשיטות בדיקות המעבדה הקיימים היום - והגם שחומר זה הם עם הסודיום והן ללא, הוא חומר כשר, מכל מקום חובת הזהירות וההתחכמות ממול עבודת המפעלים מחייבת להיות מעודכן כל העת. וב"ה לאחר שינוי החוק לפני כמה שנים, כאן בארץ ישראל יש חובה גמורה לציין בכל דג אם יש בו תוספים ומה הם.

ד. בשנה זו להבדיל משנים עברו, כמעט אין בנמצא דגים משווקים עם תבלינים [שהיה קיים גם בשלימים], וגם דגים ברוטב מרינדה אין כמעט בנמצא. - על בעיות הכשרות הרבות הקיימים בסוגי תיבולון הללו, ראה בעלון הכשרות הקודם שהרחבנו על כך.

ה. סוגי דגים שמצויים בהם פוספאטים הם, פילה סול מסין, פילה זהבנון, פילה מרלזה מסין, פילה קוד, פילה הליבוט, ובחלק ממפעלי האמנון. וזה כאמור ללא חשש כשרות לפסח.

ו. קיימים דגי פילה שמצופים עמילנים ובהם ודאי שיש צורך בכשרות לכל השנה ולפסח, מוצר זה איננו מגיע לארץ או לשאר מדינות אירופה ועיקר שיווקו לאסיה. אולם הוא ניכר בצורתו ובמראיתו, ואין חשש טעות.

ז. פילה נסיכת הנילוס, ככל הידוע היום אין תוספים בדגים אלו, כך שבעיה חריפה שהייתה בעבר, איננה קיימת הלכה למעשה לפי מיטב ידיעתנו.

ח. בדגים המיובאים מארגנטינה ומדרום אפריקה. לא מצויים כלל סוגי התוספים למיניהם.

ב"ה ובס"ד גם בשנה זו אנו ממשיכים לפקח על רוב ככל בריכות הגידול בארץ ישראל [מעל 90% מבריכות הגידול]. וזכינו בס"ד שעם ישראל כולו נהנה מתוצרת שהיא ללא טפילים. אולם למרות כל המאמצים ישנם גידולים שנפסלים, וכמובן שזה משווק ללא כשרות, תוך השתדלות שינוי למקומות של נכרים, אולם כיון שאין שליטה על כל מליאה, יש להקפיד שכל רבנות המקבלת סחורה להקפיד שכל משלוח מגיע עם חותמת המאשרת כי התוצרת נקייה מחשש טפילים.

בתחום הדגים המיובאים יש התגברות גדולה של שיווק דגי ים וכלובים טריים לארץ ישראל המגיעים מרחוק ומקרוב, ויש לנהוג בהם לפי הפירסומים שאנו מפרסמים מעת לעת.

בשנה זו ראינו לראשונה ועד כשרות הקורא לעצמו בד"ץ והוא מאשר שימורי סלמון אטלנטי, שהוא מן הים, והוא מלא תולעים, וכבר הוצאנו מקופסאות אלו תולעים שלימות, וכבר רבים מרבני ארה"ב הפסיקו לתת כשרות על מוצרים אלו, ודווקא לארץ ישראל הם הצליחו להכניס עם כשרות ועם אישור מחלקת הייבוא של הרה"ר לישראל, וחבל על מתן אישור זה, כיון שבכוחם שלא לאשר חדירת תולעים במסווה של שימורי דגים.

כשרות לפסח - תוספים בדגים:

דגים טריים:

א. דגים טריים מן הים, מכלובים שבים, נהרות, אגמים ובריכות גידול, אין איתם כל בעיית כשרות לפסח. הן הגדלים כאן בארץ ישראל או המיובאים לארץ טריים ממצרים, קפריסין, סנגל ועוד. בשיווק מכל המקורות הללו, אין חשש לתוספים, ואין כל חשש גם אם ניזונו מחמץ. הגם שבפועל בבריכות הגידול בארץ ישראל המזון לדגים מוחלף לקראת הפסח וכמובן בתוך ימי הפסח, אולם גם דגים שנקנים כעת, הגם שהדגים ניזונו מחמץ אין בעייה הלכתית.

ב. גם דגים טריים העוברים דרך בית אריזה שמנקה את המעיים או מוריד את הראש, אין כל חשש לפסח, מכיון הניקוי הוא אוטומטי ושיוך רק לדגים, וגם אם זה בסכנים ידני, עדיין הדגים עוברים שטיפה לפני השיווק, או בבית הלקוח ובכל זה די לכתחילה.

ג. בפועל בבתי אריזה שבארץ ישראל, קובעים זמן שבו מתחילים להגדיר את בית האריזה "כשר לפסח" ומאותו זמן לאחר ניקוי כללי, כל משלוח מוחתם בחותמת "כשר לפסח". אמנם למעשה אם לאדם יש מהדגים הללו בביתו ללא חותם לפסח, יכול לכתחילה להשתמש בהם ללא חשש כלל. [וכל מיני פירסומים אין מקורם אלא מחוסר ידיעה והכרת המציאות].

דגים קפואים:

בדגים הקפואים המשווקים כפילה לעיתים מצויים תוספים. [להבדיל מהדגים השלימים שבהם אין מצוי כלל תוספים להוציא מהדגים המתובלים שהחששות קיימות גם בדגים שלימים, אולם זה מצוין

למוצר. למעשה כל דגים מעושנים שהם מעובדים וזקוקים לכשרות לפסח. [ובעישון חם צריך כשרות גם מטעמים נוספים].

יא. דגי טונה אדומה, יש בודדים המשווקים כנתחים שלימים והם ללא תוספים, כאשר הרוב מכיל תוספים מסוגים שונים כגון דקסטרוז. **E300, E331**, למעשה כיון שיש חשש בדגים אלו, יש לרוכשו לאחר שמופיע חותם כשרות מוסמך "נשר לפסח".

יב. חשוב לציין שכל האמור לעיל, נכון בחלק הדגים הטריים לכל העולם, ובדגים הקפואים קרוב הדבר שכן הוא גם בשאר מדינות העולם, ובפרט כאשר המקורות מאותן מדינות. אולם יש לעקוב באופן תמידי על הכיתוב בשקית אם יש התייחסות לתוספים.

ט.דגי סלמון שמקורם מכלובים שבים, הן המשווקים כשלימים והן כפילה, הם ללא חשש תוספים כלל משום סוג, להוציא השרייה של הדגים השלימים לאחר הוצאתם מן הכלובים בים, בחומר הקוטל בקטריות למשך כמה שניות. בדגי סלמון שלימים או פילה אין גם חשש בפועל היום לשימוש בחומרי צבע מכל סוג, הגם שיש ידע כזה, אולם אין שימוש בפועל.

י. פרוסות של סלמון מעושן, הדגים עוברים תהליך עיבוד. כאשר יש שני סוגים האחד בעישון קר והשני בעישון חם. כאשר עישון חם מכיל רכיבים נוספים אירומות, מלח וסוכר ועוד. ועישון קר מכיל בדרך כלל תוספת של מלח או סוכר או שניהם, וכמובן שבשני סוגי העישונים העישון נובע משבבי עץ, שהם נותנים את האירומה של העישון

רשימת נגיעות טפילים בדגים מיובאים

שם הדג	ארץ ייצור	אופן העיבוד	רמת נגיעות	אופן הנגיעות	אופן הבדיקה והנקיון
אמנון	סין	פילה - וואקום/תפוזרת	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
בקלה מרלוזה	ארגנטינה / קייפטאון	פילה ללא עור	חזקת נקי	עקב העיבוד בחזקת נקי	בחזקת נקי
	ארגנטינה	פילה עם עור	פחות ממיעוט המצוי	חשש לטפילים שנכנסו מהעור ונמצאים בין העור לבשר. ולעיתים חשש לתולעי אניסאקיס ובפרט בתוצרת שנארוזה באוניות	עדיף שלא להשתמש אלא עם חותמת נבדק ללא טפילים. הרוצה להשתמש יסיר את העור ויבדוק היטב מכל צדדי הדג.
	ארגנטינה	בקלה צעיר ללא ראש	חזקת נגוע	אניסאקיס בדפנות הבטן	נגוע מאד בחלל ובדפנות הבטן, ויש לנקות היטב ולהסיר את הקרום השחור.
בקלה מרלוזה	סין	פילה עם עור	חזקת נגוע	תולעי אניסאקיס בבשר	לא להשתמש נגוע מאד
	סין	בקלה צעיר ללא ראש	חזקת נגוע	אניסאקיס בבטן ובבשר	לא להשתמש נגוע מאד
	סין	פילה ללא עור	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	לא להשתמש אלא עם חותמת נבדק ללא טפילים
ברבניה	תאילנד	פרוסות פילה עם עור	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
דגים	תורכיה, יוון, קפריסין	דגם שלם, פילה, רגיל / מתובל	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
הליבוט	כל המדינות	פרוסות ונתחים	חזקת נגוע	אניסאקיס בבטן ובבשר	אין להשתמש רק עם חותם נבדק ללא טפילים
הרינג	סקנדינביה	שלם	חזקת נגוע	אניסאקיס בדפנות ובבשר	לא להשתמש נגוע מאד
	סקנדינביה	פילה [פרפר] דג שלם	מיעוט המצוי	אניסאקיס על ובתוך בשר הדג	לאחר העיבוד וחיתוך לפרוסות התירו מגדולי ישראל להשתמש בזה
	נורבגיה	פילה פרוסות ללא עור המעובד במיכון אוטומטי במפעל	חזקת נקי	עקב העיבוד בחזקת נקי	בחזקת נקי
זהבנון / פולוק	סין	פילה ללא עור	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	עם עור אין להשתמש. ללא עור אפשר להשתמש רק עם חותם ללא טפילים
טונה	כל המדינות	נתחים ופרוסות	חזקת נקי	עקב העיבוד בחזקת נקי	בחזקת נקי, *על פי פסק מורה דרכו של המכון הראש"ל הגר"ש עמאר שליט"א בחנויות שתחת כשרות המכון אין אישור לשווק את דג טונה "מרלין" מחשש ספק בסימני הטמרה של הדג
לברק	תורכיה, יוון, קפריסין [כלובים], סין [בריכות]	פילה, רגיל / מתובל	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי

רשימת שיווק וסיטונאים

שם	תיאור	עיר
פרוגרס	שיווק דגים	פתח תקוה
מאסטר פוד	גידול ושיווק דגים	חולון
דגת הארץ	גידול ושיווק דגים	ניר דוד
דניס הצפון	ייבוא דגים	חיפה
דלידג	שיווק דגים	תל אביב
דלידג	גידול ושיווק דגים	תל אביב
סנפיר ים	ייבוא דגים	תל אביב
איב רשתות	ייבוא דגים	תל אביב
לב ים	ייבוא דגים	תל אביב
ים פיתוח חקלאות	גידול ושיווק דגים	קיסריה
עופר דגים - רוז אומגה	שיווק דגים	בת ים
בני גול סחר	שיווק קפואים	אשדוד
אס.פיש. האוס	מפעל דגים מעושנים	טבריה

רשימת חנויות ועסקים

שם	תיאור	עיר
ברכת הים	חנות דגים	אשדוד
ברכת הים - סניף	חנות דגים	אשדוד
דגי גת	חנות דגים	רח' כיכר פז 9/2 קרית גת
דגי גת	חנות דגים	איזור תעשייה קריית מלאכי
דוגית	חנות דגים	אשדוד
האחים ז'נו	חנות ושיווק דגים	אשדוד
מעדני מלך	חנות דגים	אופקים
מקור הדג	חנות דגים	העבודה 4 קרית גת
סופר זול מסס	חנות דגים	ירושלים 56 נתיבות
אגם הדגים	חנות דגים	אצ"ל 12 רמת גן
אקספרס דגים	חנות דגים	שוק פתח תקוה
דגי האלה	חנות דגים	איילן 12 לוד
דגי המלך	חנות דגים	אשדוד
ים של דגים	חנות דגים	שלמה המלך 23 לוד
מעדני איטליז	חנות דגים	נחלת יצחק אלעד
סופר דג אור יהודה	חנות דגים	שלום עליכם 8 אור יהודה
רחמים דגים	חנות דגים	בית שמש
שמוליק דגים	חנות דגים	בילו 68 שוק עירוני רחובות
אבי פיש	חנות דגים	יפת 16 תל אביב
אלי דגים	חנות דגים	יום טוב 7 תל אביב
אבי זנו	חנות ושיווק דגים	אשדוד
דגי כינרת	חנות דגים	טבריה
דגים בעיר	חנות דגים	טבריה

כמה סוגי טפילים ותולעים המצויים בדגים

לרניאה

לרניאה

כינת דג על סלמון

תולעת אניסאקיס

טפיל אוכל לשון לאחר הוצאתו

לרניאה חבוי תחת סנפיר

טפיל ארגולוס

טפיל ה'צטודה'

טפיל ארגיזלוס

נמטודה

טפיל סיפריון לומפי

תצטרף, תהדר

בית המעשר

הפרשת תרומות ומעשרות לפי דעת מרן השו"ע

03-9030580

כולל נתינת ה'מעשר
ראשון, ללוי בדעת מרן

לשאלות וברורים
054-5687766

Email: macon1@bezeqint.net

חדשות המחלקה התורנית

במסגרת המחלקה התורנית הופקו ספרים ופרסומים רבים שב"ה זכינו והם עולים על שולחנם של מלכים, וגם בשנה האחרונה שחלפה, יצאו כמה ספרים חדשים, ולהלן נסקור כמה מן הספרים החדשים.

אנו תקווה כי מאמצים אלו ישארו פרי, ויגבירו את המודעות והצורך להישמר ולהקפיד על אשר אנו מכניסים לתוך פינו.

ספר תולעת שני חלק א'

על עניני חרקים במזון - ספר דינים ואנציקלופדיה מחקרת.

פירוש על משניות זרעים מאת הגאון רבינו יהודה הכהן זיע"א מחכמי פאס שבמרקו, בתוספת הערות ומראי מקומות

בשעה טובה יצא לאור במהדורה חדשה הספר 'תולעת שני' חלק א' על דיני חרקים במזון, מאת יו"ר המכון הרה"ג שניאור ז. רווח שליט"א.

ספר זה הינו הכרך הראשון מסדרת הספרים 'תולעת שני' אשר מהווים אנציקלופדיה על איסורי שרצים למיניהם, כאשר חלק זה עוסק בדיני חרקים במזון, והחלק המקצועי המפרט את אופיים של עיקרי החרקים המצויים במזון בחי ובצומח. חשיבות הידיעה על הפרטים של חרקים אלו, היא

מרחבה ובפרט למורה הוראה ומשגיחי כשרות העוסקים במזון שיש חשש לנגיעות, הזקוקים למידע על חרקים במוצרי מזון וחשוב להם הידיעה על חיי החרקים בטמפרטורות השונות, על האפשרות של מציאת חרקים במקומות ובמדינות השונות ועוד.

חלק זה מצטרף לשאר החלקים אשר עוסקים בשאר עניני חרקי המזון, הכרך השני אשר עוסק בשרץ המים - חרקים וטפילים בדגים וצמחי ים ועוד. הכרך השלישי עוסק בחרקים המצויים בירקות ובפירות טריים. הכרך הרביעי עוסק בחרקים המצויים בקטניות, דגנים ומוצרים מעובדים.

ספר זה יוצא לאחר כעשור שנים מצאת המהדורה הקודמת כאשר נתוספו במהדורה הנוכחית מאות שאלות הערות והארות, כולל הוספת פרק הלכתי, ועשרות הלכות נוספות בשאר הפרקים. בספר זה הושקעו מאמצים מרובים בההדרת התוכן והעיצוב בכדי שיהא 'תורה מפוארת בכלי מפואר'.

בספר זה נידונו בהרחבה יסודות איסור חרקים וכן סוגי השרצים והחרקים האסורים באכילה ועלולים להימצא במיני האוכלים השונים. ספר זה מבוסס על עיקרי הדינים בתוספת ביאור והרחבת הדברים. החל מסוגיות הש"ס וכלה בדעות הפוסקים. ובסופו סקירה אנטומולוגית רחבה על מיני החרקים ואופן התפתחותם ורבייתם, סקירה אשר מלווה בתמונות צבע ובפירוט נרחב על כל סוגי הירק והפרי למיניהם.

כרך המשניות החדש מונה כ-330 עמודים המודפסים בפורמט מפואר ומאיר עינים, ותוכו כברו בכריכה מעוצבת בבחינת תורה מפוארה בכלי מפואר.

ב'דבר המכון' כותב הגאון רבי שניאור ז. רווח שליט"א ראש המכון, "מובטח אני שכל המפרשים הש"ס משניות שאני מעיין בדבריהם ושונה בהם הם יצאו לקראתי ולדבר בעדי לפני המלך הגדול מלך מלכי המלכים הקב"ה לאחר אריכות ימים ושנים אכ"ר". ומפליג במעלת המחבר כמי שעמל בתורה תדיר תוך תלאות וצרות רבות.

בדברי המבוא אשר נכתבו ביד אומן ע"י האי גברא אומן הבקי במלאכתו מלאכת שמים של כתיב קדמונים, מקורותיהם ותולדותיהם, הרב נתנאל אביטל אשר משמש כאמור כעורך ראשי בספר זה. הוא מקיף באופן מעורר השתאות את תולדות המחבר, משפחתו, חכמי דורו ומקומו ועוד ועוד. לאחר מכן הקדמת המחבר זלה"ה ובו מבאר את שם הספר 'עיר חדשה' שבכך בנה לשמו עיר גדולה, שהרי על תלמידי חכמים נאמר ורב שלום בניך, אל תקרי בניך אלא בוניך. ומסיים שעי' העיסוק בפירוש המשנה שהיא אותיות נשמה יהיה בזה תיקון לנשמתו לפני כסא כבודו יתברך.

לאחר מכן מתחיל סדר המשניות עם פירוש הרע"ב ותויו"ט ועליהם ביאור עיר חדשה וצינונים והערות.

שאלות ותשובות, מאמרים ובירורי דינים על חלק אורח חיים, יורה דעה ואבן העזר

מאת הגאון רבי שניאור ז. רווח שליט"א. רב קהילת משכן התורה - אלעד, וראש המכון למצוות התלויות בארץ

הספר מונה כ-370 עמודים, מכיל בתוכו כחמישים סימנים של שאלות ותשובות, מאמרים ובירורי דינים על חלק אורח חיים, יורה דעה ואבן העזר, כאשר כל סימן וסימן עוסק בנושא הנדון באופן יסודי ובהיר מיסודי העניין ועד מסקנות מעשיות, כדרכו בקודש של הרב המחבר מימים ימימה בכל ספריו וחיובריו הרבים עד כה. המאמרים ההלכתיים הינם מקבץ של שאלות ותשובות שהרהמ"ח שליט"א השיב לשאלות הרבים המבקשים

את דבר ה' זו הלכה, בשאר חלקי השו"ע שאינם מצוות התלויות בארץ, שאת התשובות לשאלות אלו ריכז הגאון המחבר שליט"א בסדרת השו"ת "חלקת השדה" ד כרכים.

סימני הספר עוסקים במגוון נושאים הלכתיים מרתקים הנוגעים למעשה בחיי היום יום, כגון: מה דינו של לחם פשתן שהוסיפו לו גלוטן, וכן תשובה נוספת הדנה מה דינו של לחם העשוי מעמילן שהוצא ממנו הגלוטן. האם חומרי ניקוי או קוסמטיקה צריכים כשרות לפסח ומסתעף לדין הסיגריות בפסח; שיעורי הכזית והביצה והרביעית בימינו אנו למנהגים השונים, וכמה חידושים חשובים נכתבו בסימן זה הלכה למעשה. דיני היינות המצויים כיום לענין ברכת הגפן. בחי"ד דן המחבר שליט"א, בדגים שהוחדרו להם גנים של בעלי חיים טמאים; וויסקי שמיושן בחביות שהיה בהם יין בעבר; האם יש לחוש לרוכשת פאה מחשש שיער עבודה זרה שהגיע מן המקדשים בהודו. כשרות היוגורט הנעשה מפרטריה יוגיט [טיבטית]. כשרות הדבש המיוצר מחרקים. כשרות קפה לואק המיוצר מגרגרי קפה שייצאו מקיבת החיה הנקראת חנון הדקלים. ועוד תשובות רבות ומענינות. בחלק אבה"ע דן באיסור ייחוד בחנויות להמרת כספים שהפתיחה שלהם עם קודן מבפנים. בשבת חתן הנערך בבית מלון שנשכר לצורך כך, אם יכולים לומר כל השבע ברכות גם לנהוגים שאין אומרים אלא בבית חתן. והאם אושפיזין חשיב כפנים חדשות לענין שבע ברכות. ועוד תשובות בנושאים מגוונים.

ספר זה מצטרף לספריו הרבים של הרהמ"ח שליט"א במגוון תחומים הלכתיים המשלבים עיון בשורש הדברים עד מסקנות הלכתיות מעשיות ובפרט בשאלות הנוגעות לעניינים שונים שלא לובנו עד כה כנדרש, והניחו להרהמ"ח מקום להתגדר בו. הן אם מדובר בתורת זרעים, והן אם מדובר הענייני חרקים בזמן, ואף בשאר חלקי השו"ע וכפי שנראה בעליל בספר זה.

יתן ה' ויוסיף חיל להרב המחבר שליט"א, להוציא עוד ספרים הרבה ולהמשיך במלאכת הקודש של הרבצת תורה וחקר ההלכה ימים רבים טוב ובנעימים.

עם ביאור 'תורי זהב' לרבנו עימנואל סירירו זלה"ה מחכמי פאס. ונלווה אליו 'סדר מערבי' והוא לקט ביאורים וחידושים מארבעה חכמי רבותינו שבמרוקו: רבינו יהודה בן עטר זלה"ה אב"ד פאס, רבינו חביב טולידנו זלה"ה מחכמי מקנס, רבינו שלמה אביטבול זלה"ה אב"ד צפרו ורבינו רפאל אבן צור זלה"ה אב"ד פאס.

לקראת חג הפסח הבעל"ט מזכירים אנו את ההגדה המיוחדת אשר יצאה לאור בחג הפסח אשתקד, ובסיעתא דשמיא התקבלה בברכה בציבור בכלל וביוצאי מרוקו בפרט והפכה לשם דבר.

בהפקה מיוחדת של 'המכון למצוות' יוצאת יצירת מופת זו: 'הגדה של פסח - לרבותינו חכמי מרוקו' בת 334 עמודי כרומו צבעוניים, מכתב יד של חכמי מרוקו. הגדה עם ביאורים וחידושים מחכמי מרוקו אנשי השם, הכל מפיענוח כתב יד קדמונים מלפני מאות שנים וכן תרגום מערבית. ובתוספת הערות, מקורות והפניות וכיוצא.

ראש המכון הגאון רבי שניאור ז. רווח שליט"א, מתאר במאמר 'דבר המכון' אשר בראש הספר את העבודה על כתבי היד ואת סדר העבודה והעוסקים במלאכת הקודש כל אחד בחלקו ומומחיותו, עד אשר זכינו להוצאתה לאור של ההגדה המשובחת בכלי מפואר. כמו כן העורך הראשי הרב נתנאל אביטל שליט"א, אף הוא מתאר בראש הספר בעט אומן על דבר כתבי היד לרבותינו חכמי מרוקו וגלגוליהם השונים. כמו כן סוקר העורך את חלקי ההגדה, הביאורים, הפירושים, הפיוטים, ההלכות וכל טוב מצרים הנמצא בה. בנוסף, מצורפים כתי יד, מסמכים ותמונות נדירים המרחיבים את הדעת ומעניקים מימד ייחודי ואיכותי להגדה שלפנינו.

את ההגדה עם פירוש 'תורי זהב' לרבינו עימנואל סירירו זלה"ה פותח הרהמ"ח זלה"ה בהקדמה, בה הוא מסביר את תועלת הפירוש המבאר את הפשט לבעלי הבתים הרוצים דבר קצר. ולאחר מכן מחלה את פני ה' בתפילה שיעזרהו לחבר חיבורים נוספים, ע"ש.

ליבת ההגדה כמובן הוא סדר 'מגיד', כשכל מהלך אמירת ההגדה מלווה בפירוש 'תורי זהב' וב'סדר מערבי' - קרי פירושים ורעיונות מאת ארבעת רבותינו חכמי מרוקו זלה"ה, ונלווים להם הערות וציורים וכדו' מאת הרבנים והעורכים שליט"א.

חלק הפיוטים לחג הפסח תופס מקום נכבד בהגדה שלפנינו והוקצה לו פרק מיוחד. ולבסוף חלק הדרושים והחידושים מאת רבותינו חכמי מרוקו המלווים את ההגדה. אין ספק, מדובר בהגדה עשירה מאד בתכנים, בהלכות, בפירושים, בשירה ובפיוטים, המכניסה את המסובין בליל הסדר ליחיוח מיוחד של המסורת הספרדית האוטנטית, מסורת בית אבא. ובתוספת דרושים לשבת הגדול וחג הפסח, הלכות, מנהגים ופיוטים לליל הסדר וימי הפסח מרבותינו המחברים זלה"ה

44

הגדה של פסח
לחכמי מרוקו

44

שו"ת שש משזר
חלק ב'

44

שו"ת שש משזר
חלק א'

44

ספר 'עיר חדשה'
על משניות זרעים

40

שביתת השדה
על הלכות שביעית

40

עץ השדה
הלכות ערלה ונטע רבעי

40

תבואת השדה
דיני הפרשת חלה

35

ספר גבולות השדה
הלכות גבולות ארץ ישראל

30

חלקת השדה ד' כרכים
שו"ת בנושאי מצוות התלויות בארץ

30

אדרת אליהו
חידושים על הש"ס
זרעים, ברכות, שבת, קידושין, ב"מ

35

ישמח ישראל
מצוות הארץ, מעגל השנה וחידושים

20

קצירת השדה
הלכות תרומות ומעשרות

44

תולעת שני חלק ד'
חרקים בדגנים וקטניות ומזון מעובד

44

תולעת שני חלק ג'
חרקים בפירות ובירקות ומן הצומח

אזל

תולעת שני חלק ב'
טפילים בדגים ובצמחי ים

44

תולעת שני חלק א'
חרקים במזון וסקירה אנטומולוגית

כנס חלוקת מלגות לכותבי מאמרים בנושאי תרומות ומעשרות

חידון ברדיו קול חי בהלכות תרומ'מ

פתיחת משרדי המכון החדשים

סיור אברכים העוסקים בדיני תולעים במעבדת המכון

סיור כשרות של רבני המכון במשחטת עופות

מפקחי המכון בשטחי גידול מבוקרים לגידול ירקות

מצות ביעור מעשרות בים הגדול

נוסח החילול:

**"כָּל הַקֹּדֶשֶׁה שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וּרְבַעִי שָׁיֵשׁ
בְּמִטְבְּעוֹת בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם כּוֹלָל הַפְּרוּטָה
הַמּוֹרָה שָׁיֵשׁ בְּכָל הַמִּטְבְּעוֹת, יֵהָא מִחֻלָּל הוּא
וְהִמָּשׁוּ עַל מִטְבֵּעַ זֶה שְׁבָר־שׁוֹתִי."**

לאחר שחילל הכל על המטבע, ישמיד את המטבע ע"י ששליכנה לים הגדול, ואין צריך לשחוקה תחילה. ואם משליך לשאר נהרות, ישחוק תחילה את המטבע. ואם אינו נמצא בקרבת הים, ישחוק את המטבע ויפזרנה ברוח.

קודם ההשלכה לים הגדול יאמר:

**לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּיה בְּדַחֲלֵיו וּרְחִימֵנו
וּרְחִימֵנו וּדְחִילֵנו לְיַחְדָּא שֵׁם י-ה בּו-ה בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא לְקִים מִצְוֹת בַּעֲוֹר מַעֲשָׂרוֹת
כְּמוֹ שְׂצוּיֵתָנוּ בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה, לְתַקֵּן שׁוֹרֵשׁ מִצְוָה זֹאת
בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן עִם כָּל הַמִּצְוֹת הַכְּלוּלוֹת בָּהּ, לַעֲשׂוֹת נֶחֱת
רוּחַ לְיוֹצְרֵינוּ וְלַעֲשׂוֹת רָצוֹן בּוֹרְאֵינוּ, וְיֵהִי נָעִם יי אֱלֹהֵינוּ
עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:**

לאחר שהשליך המטבעות לים יאמר:

**יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹּהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּשֵׁם
שְׂזָכִינוּ לְקִים מִצְוֹת בַּעֲוֹר מַעֲשָׂרוֹת, כֵּן יִזְכְּנוּ ה' לְקִים
מִצְוֹת הַפְּרִשְׁת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וּמִצְוֹת בַּעֲוֹר
מַעֲשָׂרוֹת מִהַתּוֹרָה בְּבִיאַת גּוֹאֵל צֶדֶק וּבִבְנוֹן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:**

פרשת וידוי מעשרות

לאחר שהפריש וביער את כל מעשרותיו, מצוות עשה להתודות לפני ה', וזהו הנקרא "וידוי מעשר". ומצווה זו נוהגת אף כשבית המקדש אינו קיים.

זמן הוידוי, הוא בזמן המנחה של יום טוב האחרון של חג הפסח, בשנה הרביעית והשביעית, לאחר שבערב יום טוב האחרון, גמר לבער כל מעשרותיו, אומר פרשה זו (דברים כו יב-טו):

**"כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂי תְבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית
שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר, וְנָתַתָּה לְלוֹי לָגֵר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה וְאָכְלוּ
בִּשְׁעָרֶיךָ וּשְׁבָעוּ: וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ
מִן הַבַּיִת וְגַם נָתַתִּיו לְלוֹי לָגֵר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה כְּכֹל
מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי:
לֹא אָכַלְתִּי בְּאֶזְנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בְּעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְטֶמְאָה וְלֹא נָתַתִּי
מִמֶּנּוּ לְמֵת, שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוִּיתָנִי: הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת
עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ, כֹּאֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ:"**

אחר כך יאמר:

**יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּשֵׁם שְׁזָכִינוּ
לְקַיֵּם מִצְוֹת בְּעוֹר ווִידוּי מַעֲשָׂרוֹת, כֵּן יִזְכְּנוּ ה' לְקַיֵּם
מִצְוֹת הַפְּרִשַׁת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וּמִצְוֹת בְּעוֹר מַעֲשָׂרוֹת
מִהַתּוֹרָה בְּבִיאַת גּוֹאֵל צֶדֶק וּבִבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:**

